

Slim in de Stad-Prijs

Inschrijvingsformulier

Gelieve dit formulier ten laatste op 15 november 2015 in te dienen via
info@thuisindestad.be.

1 GEGEVENS VAN DE INDIENER

Naam:	Mieke Van Cauwenberghe
Telefoonnummer:	015 29 42 42
E-mail:	mieke.vancauwenberghe@mechelen.be
Functie van de contactpersoon:	Manager Oh! Mechelen

Naam van de stad (of VGC) :	Stad Mechelen
Straat:	Grote Markt
Huisnummer:	21
Postcode:	2800
Gemeente:	Mechelen

2 HET CONCEPT

Gelieve het concept op maximum 5 A4-pagina's uit te werken. Dit formulier dient louter als ondersteuning bij de voorstelling.

2.1. Situering van het concept:

☒	Op niveau stad/stadsregio	☒	Multidisciplinair karakter
☐	Op niveau wijk/buurt	☐	Beleidsdomein gebonden

2.2. Samenvatting van de visie

Stad Mechelen wil via CityLab-M het innovatief klimaat in Mechelen versterken om zo het leven in de stad duurzaam te verbeteren. Dit doen we door enerzijds in te zetten op bestuurskrachtversterking (innovatievermogen) en anderzijds door het stimuleren en faciliteren van innovatief ondernemerschap en deeleconomie in onze regio. Door deze twee aspecten te combineren wil de stad een open organisatiebeleid voeren waarbij ruimte gecreëerd wordt voor "slimme samenwerking" en waarbij het regulerende kader ook ter discussie kan komen in het belang van meer experimenteer ruimte.

2.3. Visie en doelstellingen van het concept

Het stadsbestuur wil het innovatief klimaat in haar stad versterken via een slim en ondernemend netwerk om zo het leven in de stad duurzaam te verbeteren.

Om dit te bereiken focust dit concept zich op 2 aspecten:

1/ Binnen de vernieuwde organisatiestructuur ontwikkelt de stad een 'Innovatiecel' met als doel stedelijke uitdagingen, knelpunten en problemen aan te pakken. De rol van deze cel is voornamelijk:

- ✓ Een team van experts samenstellen om innovatie binnen de stadstructuur te realiseren. Concreet betekent dit dat (interne en externe) deskundigen zich zullen buigen over juridische en financiële thema's zoals aanbestedingsprocedures, lange termijncontracten, het financieringsmodel van innovatieprojecten etc.
- ✓ Stadsbreed detecteren van behoefte aan innovatiebegeleiding bij stadsdiensten.
- ✓ Stadsdiensten helpen bij het definiëren en scherpstellen van de probleemstellingen of beleidsvragen die nood hebben aan innovatieve/'slimme' aanpak.
- ✓ Start-ups oproepen om samen met de stad, haar partners, kennisinstellingen en burgers -als eindgebruiker- innovatieve concepten te ontwikkelen. De 'Innovatiecel' is partner in het accelerator-programma (van idee tot implementeerbare service/product).
- ✓ Matchmaking tussen innovatieve producten of diensten en de beleidsdoelstellingen en werking van de stad.

2/ Het Oh! Mechelen (Ondernemershuis Mechelen) lanceert een acceleratorprogramma 'CityLab-M'. In 2011 werd het Oh! Mechelen opgericht om startende ondernemingen laagdrempelig bedrijfsruimte en faciliteiten aan te bieden. De stad heeft de uitbating van dit bedrijvencentrum steeds in eigen beheer gedaan. Gelegen in het centrum van de stad merken we nu, na 5 jaar, dat de ondersteuning van de start-ups een belangrijke rol kan spelen in de ambitie van de stad om zich duurzaam en innovatief te ontwikkelen. Het aanbod van infrastructuur en faciliteiten vormt echter steeds minder een prioritaire behoefte voor start-ups.

De toegang tot een netwerk aan bedrijfspartners, investeerders, coaches, mentors, open data en de stad als mogelijke 'launching customer' kunnen dan weer wel voor een 'kick start' zorgen van een start-up.

CityLab-M zal fungeren als nieuw samenwerkingsmodel, waarbij stadsdiensten al in een zeer vroeg stadium van het traject mét private partners en kennisinstellingen en zelfs de burger als eindgebruiker in een cocreatief traject stappen om goede ideeën te vertalen naar (rendabele) oplossingen voor hun maatschappelijke vraagstukken.

Om dit te realiseren nodigt CityLab-M nationale en internationale start-ups uit om, binnen het samenwerkingsverband, innovatieve oplossingen te ontwikkelen met betrekking tot de maatschappelijke uitdagingen waar de lokale overheid voor staat: stedelijke mobiliteit, stadsbeleving, circulaire economie en welzijn in de stad.

Via de 'Innovatiecel' van de stad worden jaarlijks een of meerdere innovatie-uitdagingen gelanceerd waar start-ups op kunnen intekenen. Samen met kennisinstellingen, bedrijfspartners en burgers -als eindgebruikers- zal een intensief accelerator-programma worden aangeboden. Onder begeleiding van professionele coaches, mentors en in nauwe samenwerking met de bevoegde stadsdiensten worden vernieuwende ideeën ontwikkeld tot implementeerbare en rendabele innovaties. In het Oh! Mechelen krijgen de start-ups werkruimte en faciliteiten en toegang tot het ruimere ondernemersnetwerk van de stad.

Als oplossingen succesvol blijken, zal stad Mechelen (al dan niet samen met andere gemeenten/overheden/burgers/bedrijven) investeren als 'eerste klant' en zo een aanzienlijke 'kick start' geven aan het startend bedrijf.

2.4. Beschrijving van het multidisciplinair of sectoraal karakter van het concept

✓ Bestuurlijk beleid:

Het concept zet in op het 'slim organiseren' van de stad omdat we ervan overtuigd zijn dat Mechelen alleen dan op alle domeinen een duurzame stad al worden waarin leefbaarheid en levenskwaliteit worden gegarandeerd. Innovatie wordt stadsbreed en intrinsiek aangepakt: juridische, financiële en bestuurlijke aspecten zullen hierbij aan bod komen.

✓ Beleidsthema's:

De innovatievraagstukken worden thematisch ondergebracht binnen de volgende domeinen:

- stedelijke mobiliteit
- stadsbeleving
- circulaire economie
- welzijn
- stadsontwikkeling (nieuwe vormen van wonen, functiemix,...)

✓ Innovatie:

Innovatie wordt vaak sectoraal bekeken: sociale innovatie óf groene innovatie óf technologische innovatie. Maatschappelijke en stedelijke innovatie heeft nood aan de samenvoeging van die typologieën om zo tot een echte 'slimme', innovatieve oplossing te komen.

2.5. In welke mate is dit concept origineel en innovatief?

Het concept gaat uit van de visie dat de meest innovatieve stadsprojecten niet het resultaat zijn van betere technologie, maar van betere ideeën. CityLab-M creëert daarom een speelveld, biedt ruimte voor initiatief en stimuleert verbinding van kennis. Open data en technologie zijn dan ook geen doel op zich, maar bieden ondersteuning om tot innovatieve oplossingen te komen.

Het concept wil de zoektocht naar een slimme en leefbare stad tweeledig aanpakken. Zo onderscheidt het zich van andere initiatieven die ernaar streven de stad duurzaam te transformeren.

- De innovatie-uitdaging, via CityLab-M, kan pas succesvolle en uitvoerbare oplossingen realiseren wanneer de innovatiecapaciteit van de stad voldoende sterk wordt. Centraal staat daarom ook het versterken en versnellen van de innovatiecapaciteit van de lokale overheid. Via de 'Innovatiecel' wordt het proces uitgetekend en bewaakt. Binnen deze cel zal men op zoek moeten gaan naar de huidige belemmeringen om als overheid te kunnen innoveren met impact en snelheid. Hierbij komen vragen aan bod zoals: hoe omgaan met lange termijncontracten? Wat met openbare aanbestedingsprocedures: zijn deze geschreven in overeenstemming met hedendaagse werkwijzen? Zijn standaardprocedures en/of -reglementeringen nog actueel? Hebben we de juiste competenties en wat met nieuwe financieringsvormen zoals crowdfunding, etc.

- CityLab-M doorbreekt het 'kokerdenken' binnen beleidsdomeinen. Met de innovatievraagstukken voor ogen wordt co-creatief naar oplossingen gezocht en worden

beleidsdoelstellingen binnen een grootschalig project samen met private partners gerealiseerd. Het economisch beleid wordt zo gekoppeld aan duurzaamheid, ICT, samenleving, participatie,... Door dergelijke slimme verbindingen te leggen en het menselijk kapitaal in te zetten om duurzaam te vernieuwen zal de stad ondernemende burgers, kennis, bedrijven en investeringen aantrekken.

2.6. Hoe kan dit concept een voorbeeldfunctie zijn voor andere steden?

Elke centrumstad buigt zich momenteel over de uitdagingen waar steden de komende jaren voor staan. De leefbaarheid staat overal onder druk en de nood aan slimme oplossingen is universeel. We willen in Mechelen 'pilot' zijn om de bestuurlijke innovatiecapaciteit te versterken door binnen de organisatiestructuur een 'Innovatiecel' op te richten waarbij ook de bedrijfs- en academische wereld betrokken zijn via een accelerator-programma. Binnen dit concept zal onder andere veel aandacht gaan naar de rol van de overheid als regulator en de wet op openbare aanbestedingen. In welke mate vormen deze rollen/verplichtingen een belemmering voor de innovatieve ambities van onze steden?

2.7. Met wie werd er samengewerkt om dit concept te realiseren?

Het concept kwam in de eerste plaats tot stand binnen de werking van het Ondernemershuis Oh! Mechelen. Vanuit de samenwerking met diverse start-ups ontstond het idee om een inhoudelijk programma op te zetten en ondernemers te betrekken bij het 'Smart City-beleid' van de stad. Hiervoor werden verschillende brainstormsessies en inspiratiemomenten georganiseerd onder leiding van Alain Van Echelpoel, facilitator van LivingLab Mechelen, Bedenk! (creativiteitsbureau), Brand-ink (visualisatie), HazelHeartwood (consultancy met focus op sociale innovatie) en het Innovatiecentrum Mechelen.

Op basis van de eerste concepten werd een kleinschalige 'pilot' gerealiseerd, CityLab-M: 'Fietskoeriers, de ontbrekende schakel'. De stedelijke dienst Mobiliteit kwam bij CityLab-M terecht met de vraag om een slimme én duurzame oplossing te vinden om het aantal gemotoriseerde leveringen in de stad te reduceren. CityLab-M heeft aan de dienst Mobiliteit een traject aangeboden met als resultaat de oprichting van een open samenwerkingsplatform tussen verschillende partners met als doel een ecologisch alternatief te bieden voor gemotoriseerde leveringen, binnen een economisch rendabel model. Onder de verzamelnaam 'ECOkoeriers Mechelen' bieden verschillende partners voortaan samen hun diensten aan:

- Bubble Post, ook al actief in negen andere Vlaamse steden, biedt een totaaloplossing voor de stedelijke distributie. Het bedrijf focust zich in Mechelen ook op de first- en lastmile in de stadskernen. Zo zijn ze complementair met de lokale fietskoeriers.
- IV-event, een start-up die de coördinatie van de ECOkoeriers voor zijn rekening neemt en zelf een fietskoerier opleidt en tewerkstelt.
- ODTB, een logistiek bedrijf met draaischijf aan de stadsrand, van waaruit de pakketjes gebundeld en verzonden worden.

Om zowel operationeel als financieel rendabel te zijn, komen deze fietskoeriers als één merk naar buiten: de ECOkoeriers. Samen zullen

ze promotie voeren, klanten werven en binnenkomende orders onderling verdelen.

Binnen het concept dat we hier voorstellen willen we echter nog verder gaan. Bij de pilot is voornamelijk ingezet op SLIM SAMENWERKEN en ORGANISEREN, de technologische ondersteuning en innovatie kwam in deze case minder aan bod. Dit is geen absolute must binnen de CityLab-M, maar anderzijds zijn we ervan overtuigd dat ook heel wat technologische start-ups dit verhaal nog sterker zouden kunnen maken door bvb op basis van de beschikbare data van de stad een interessante toepassing uit te werken waarbij oa e-commerce en digitale beleving aan dit initiatief gelinkt worden.

2.8. Hoe beoogt het concept de samenwerking tussen verschillende stadsdiensten en overheidsniveaus te bevorderen?

De vijf domeinen (zie boven) waarbinnen probleemstellingen geformuleerd worden zijn dienst- en departementoverschrijdend waardoor de samenwerking over de diensten en departementen heen een feit zal zijn. Men vertrekt vanuit de probleemstelling en de ontwikkeling van oplossingen op stadsniveau. Door deze projectmatige aanpak stapt men af van de klassieke departement-, afdelings- of dienstenstructuur.

Binnen de 'Innovatiecel' (met expertenteam) zal de stad ook hogere overheden betrekken om de innovatieve bestuurskracht te versterken en samen na te denken hoe bepaalde belemmeringen kunnen weggewerkt worden.

De 'Innovatiecel' wordt ook op strategisch niveau verankerd binnen STRO (Strategie en Ontwikkeling), de stafdienst rechtstreeks rapporterend aan de stadssecretaris.